

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **4 grudnia 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Mirosław Szwagierczak (spr.)
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera SSA Barbara Gonera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **4 grudnia 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku D. B. (1)

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.**

o dodatek pielęgnacyjny

na skutek apelacji wnioskodawczyni

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **3 lipca 2012 r.** sygn. akt **III U 1120/11**

u c h y l a zaskarżony wyrok oraz znosi w całości postępowanie przed Sądem I instancji i odrzuca odwołanie.

Sygn. akt III AUa 875/12

UZASADNIENIE

D. B. (1) pobierała rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 30 września 2011 r. W dniu 12.08.2011 r. wystąpiła z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym też dniu złożyła pismo (k. 50 akt ZUS) „o rozpatrzenie mojej dokumentacji medycznej w celu przyznania mi zasiłku pielęgnacyjnego”. Żądanie powyższe zakwalifikowano jako wniosek o : „dalsze ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz przyznanie dodatku pielęgnacyjnego”. Dlatego skierowano wniosek do lekarza orzecznika

o ustalenie „czy istnieje niezdolność do pracy , a jeżeli tak to od kiedy? . Trwale czy okresowo? Czy istnieje niezdolność do samodzielnej egzystencji , a jeżeli tak to od kiedy?. Trwale czy okresowo?” (v. – k. 155 akt ZUS) .

Orzeczeniem z dnia 23.09.2011 roku lekarz orzecznik ZUS stwierdził , że D. B. (1) jest nadal całkowicie niezdolna do pracy – do 30.09.2016 r. Nie jest niezdolna do samodzielnej egzystencji (v. – k.

156) . Orzeczenie to zostało doręczone wnioskodawczyni w dniu 30.09.2011 r. Od tego orzeczenia D. B. nie złożyła sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS – będąc prawidłowo pouczona o terminie i trybie złożenia tegoż sprzeciwu (v. – k. 156 odwrót) .

Decyzją z dnia 10.10.2011 r. przyznano D. B. (1) prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy do 30.09.2016 roku . Decyzję wydano „po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12.08.2011 r.” Nie stwierdzono w niej , iż do renty przysługuje dodatek pielęgnacyjny (v. pkt IV ust 1) .

Od powyższej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie , w którym domagała się przyznania zasiłku pielęgnacyjnego (v. odwołanie k. 2 akt sprawy) .

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania na podstawie art. 477⁹ § 3¹ kpc wobec niewyczerpania trybu odwoławczego z art. 14 ust 2a ustawy emerytalno – rentowej .

W toku postępowania odwoławczego sąd orzekający przeprowadził dowód z opinii lekarza okulisty , który w opinii z dnia 24.I. 2012 r., oraz

w opiniach uzupełniających z dnia 23.03.2012 r. , 10.05.12 r., - nie uznał odwołującej za osobę niezdolną do samodzielnej egzystencji .

Wyrokiem z dnia 3 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu – w sprawie o dodatek pielęgnacyjny – oddalił odwołanie p. D. B. – wobec nie spełnienia przez nią przesłanek z art. 75 ustawy emerytalnej , a to braku u wnioskodawczyni niezdolności do samodzielnej egzystencji.

Ubezpieczona D. B. (1) złożyła apelację domagając się przyznania „prawa do zasiłku pielęgnacyjnego” oraz „zbadania ponownie sprawy” – powołując się na zły stan swojego wzroku .

Organ rentowy nie odniósł się do apelacji .

Rozpoznając sprawę Sąd Apelacyjny ustalił i rozważył co następuje:

1 Dodatek pielęgnacyjny , stosownie do art. 75 ustawy o emeryturach i rentach z F.U.S. (Dz. U. z 2009 r. Nr 153 , poz. 1227 ze zm.) , przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty , jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz samodzielnej egzystencji lub ukończyła 75 lat życia .

Decyzja z dnia 10 października 2011 r. , nakierowana postępowaniem w celu ustalenia czy wnioskodawczyni D. B. (1) jest osobą niezdolną do samodzielnej egzystencji – przy stwierdzonej całkowitej niezdolności do pracy , zawiera impllice (v. – brak pozytywnego wpisu

w pkt IV ust 1) odmowę przyznania dodatku pielęgnacyjnego . Co też oznacza istnienie przedmiotu zaskarżenia odwołaniem – w rozumieniu procesowym .

Pani D. B. (1) przysługiwało prawo wniesienia w 14 dniowym terminie sprzeciwu , w trybie art. 14 ust 2a ustawy o emeryturach

i rentach z F.U.S. , do komisji lekarskiej ZUS . Z prawa tego nie skorzystała (v. oświadczenie odwołującej złożone na rozprawie apelacyjnej – 00:04:31 oraz twierdzenia ZUS – k. 4) . Fakt ten sam w sobie uzasadnia zastosowanie art. 477⁹ § 3¹ kpc , gdyż odwołanie kwestionujące

nieprzyznanie dodatku opiera się wyłącznie na zarzutach dotyczących oceny stanu zdrowia odwołującej , czyli kwestii ujętych w art. 14 ust 1 pkt 1–5 ustawy emerytalnej .

Inaczej mówiąc; lekarz orzecznik ZUS nie uznał p. D. B. (1) za niezdolną do samodzielnej egzystencji . Ona zaś nie złożyła sprzeciwu od tego orzeczenia . Złożyła natomiast odwołanie od decyzji organu rentowego , której podstawą było orzeczenie lekarza orzecznika , z którego wynikał brak spełnienia przesłanki do przyznania prawa do dodatku pielęgnacyjnego . Wystąpiły , więc przesłanki do zastosowania art. 477⁹ § 3¹ kpc , czego zresztą Sąd I instancji błędnie nie uczynił – wobec czasowego braku otwarcia drogi do postępowania sądowego .

Dlatego też Sąd II instancji zobowiązany był , przy zastosowaniu art. 378 § 1 kpc oraz art. 477⁹ § 3¹ kpc w związku z art. 199 § 1 kpc – orzec jak w sentencji . Biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania , gdyż rygory procesowe są ustanowione nie tylko dla ochrony praw i interesów procesowych konkretnych stron ale i ku temu interesowi wymiaru sprawiedliwości (por. uzasadnienie uchwały 7 sędziów SN z 8 lipca 2008 r. – III CZP 154/07 ; OSNC z 2008 r. nr 12 , poz. 133) .

2. Podobieństwo nazw : dodatek pielęgnacyjny oraz zasiłek pielęgnacyjny bynajmniej nie oznacza tożsamości rodzajowej tych roszczeń . Wypadnie więc przypomnieć , że dodatek pielęgnacyjny to świadczenie z ubezpieczenia społecznego , zaś zasiłek pielęgnacyjny to świadczenie socjalne – wynikające z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji .

Zgodnie z ust 2 i 3 art. 16 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku

o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2006 r. Nr 139 , poz. 992 ze zm.) zasiłek pielęgnacyjny przysługuje :

- niepełnosprawnemu dziecku ,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia , jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności ,
- osobie , która ukończyła 75 lat ,
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności , jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia .

Ustalenie prawa do tego świadczenia opiekuńczego następuje na wniosek osoby zainteresowanej lub przez nią upoważnionej . Wniosek składa się w urzędzie gminy lub miasta właściwym ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy (patrz bliżej ; art. 23 ustawy o ś. r.).

Uczynione tu przypomnienie jest konieczne o tyle aby – odnosząc się do pisma p. D. B. (2) z dnia 12.08.2011 r. (v. karta 50 akt ZUS) skonstatować :

- po pierwsze; osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego nie przysługuje zasiłek pielęgnacyjny (art. 16 ust 6 u. ś. rodz.) . Stąd też zasadne było pierwotne rozważenie i ewentualne stwierdzenie przez ZUS , czy wnioskodawczyni nie ma prawa do dodatku pielęgnacyjnego . Zbieg tych świadczeń jest niemożliwy ,
- po drugie; w sprawach o przyznanie prawa do dodatku pielęgnacyjnego nie ma – zdaniem Sądu Apelacyjnego – podstaw prawnych do orzeczenia o prawie do zasiłku pielęgnacyjnego (por. wyrok S.N. z 8.01.1999 r. – II UK 509/98) . Dlatego w tej sprawie Sąd nie mógł rozstrzygnąć o tym świadczeniu pomocniczym .

3. Prawomocne zakończenie tej sprawy winno skutkować przekazaniem , przez organ rentowy , wniosku D. B. (1) – o zasiłek pielęgnacyjny , właściwemu podmiotowi realizującym zadania w zakresie świadczeń rodzinnych ; przy stwierdzeniu , iż wnioskodawczyni nie ma prawa do dodatku pielęgnacyjnego .

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji .

Zarządzenie :

(...)